

Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawach bankowych za okres od lipca do grudnia 2016 r. (cz. I)

MIROSŁAW BĄCZYK

Bancassurance. Bank w roli ubezpieczającego w zakresie grupowego ubezpieczenie na życie kredytobiorców hipotecznych

Reguła transparentności o.w.u. zawartych z udziałem konsumenta odwołuje się do powinności przedsiębiorcy sformułowania i posługiwania się takim wzorcem, którego postanowienia nie są nieostre i nie mogą być podstawą nadania im różnego znaczenia, a następnie odtworzenia kilku samodzielnych, odmiennych norm, regulujących stosunek prawny łączący strony [wyrok SN z 16.09.2016 r. (IV CSK 711/15), niepubl.].

Teza wyroku poświęcona została kwestii transparentności ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie grupowego ubezpieczenia na życie kredytobiorców hipotecznych. Kredytobiorca, który zawarł z bankiem umowę o wysoki kredyt hipoteczny, uległ poważnemu wypadkowi drogowemu i wystąpił przeciwko ubezpieczycielowi o świadczenie ubezpieczeniowe, które mogło być zaliczone na poczet jego zadłużenia w banku-kredytodawcy. Uznany on został przez lekarzy za całkowicie niezdolnego do pracy. Powstała kwestia, czy powód wykazał przesłankę wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego w postaci całkowitej i trwałej niezdolności do pracy w świetle bardzo skomplikowanego brzmienia odpowiedniego postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia. Sądy *meriti* analizowały treść tego postanowienia zarówno z punktu widzenia jego skomplikowanego redakcyjnie charakteru, jak i jego **transparentności**, przewidzianej w art. 385 § 2 k.c.

SN w dłuższym wywodzie starał się wykazać, na czym polega reguła transparentności wzorca, odwołując się do licznych własnych werdyktów. Podkreślił przy tym, że umowa ubezpieczenia, jako umowa szczególnego zaufania, wymaga konstruowania jasnych i zrozumiałych dla kontrahenta postanowień, a przed jej zawarciem uprawniony powinien mieć świadomość tego, jakie wypadki objęte są ubezpieczeniem, na czym polega ograniczenie i wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela. Co więcej, SN rozważał **prawne konsekwencje** nietransparentności ogólnych warunków ubezpieczenia, bowiem *de lege lata* brak tu wyraźnej regulacji. Zdaniem SN, wzorzec uznany za nietransparentny (niezrozumiały) w ogóle nie może kształtować